

Brzezińska, Jadwiga

Działalność Zespołu Sekcji Historii Farmacji PTFarm w 2004 r.

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 50/2, 301-304

2005

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2005

- 25 I 2005 Bolesław O r ł o w s k i , *Najwybitniejsi polscy pionierzy techniki na obczyźnie w okresie zaborów*
- 1 III 2005 Wanda M o s s a k o w s k a , *Dagerotypowe początki fotografii*
- 29 III 2005 Andrzej Ś r ó d k a , Ryszard W. G r y g l e w s k i , *Recepcja osiągnięć polskich uczonych w świecie*

Przypisy

¹ W przygotowaniu sprawozdania wykorzystałem materiały z archiwum prowadzonego przez p. M. Olszewską, której dziękuję za udostępnienie mi ich.

² Doc. Biernacki organizuje program Seminarium, zaprasza referentów, a także stara się o kawę, herbatę i wyszukane łakocie dla uczestników Seminarium. Pomoc techniczną otrzymuje ze strony p. Małgorzaty Olszewskiej, sekretarki Instytutu Historii Nauki PAN, która rozsyła zaproszenia uczestnikom Seminarium oraz opiekuje się salą w czasie trwania w niej Seminarium. Sala konferencyjna IHN PAN (19c) jest udostępniana przez dyrektorów IHN PAN (najpierw przez prof. dr. hab. med. Andrzeja Śródkę, od 2003 przez prof. dr. hab. Kalinę Bartnicką). IHN PAN firmuje Seminarium doc. Biernackiego i pokrywa koszty korespondencji. W 2003 doc. Biernacki przeszedł na emeryturę i od tego czasu prowadzi Seminarium społecznie. Seminarium odbywa się z zasady w ostatni wtorek miesiąca o godzinie 12 (wyjątkowo w inny dzień lub o późniejszej porze).

Robert Zaborowski
Instytut Historii Nauki
Warszawa

DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU SEKCJI HISTORII FARMACJI PTFARM W 2004 R.

Zespół Sekcji Historii Farmacji zrzesza ok. 250 farmaceutów członków PTFarm w 14 Sekcjach terenowych przy Oddziałach PTFarm. Obecnie od 27.05.2004 r. prezydium Zespołu Sekcji Historii Farmacji posiada następujący skład: Przewodniczący – dr Jan Majewski, wiceprzewodniczący: prof. dr hab. Dionizy Moska, dr Katarzyna Hanisz, dr Andrzej Wróbel. Sekretarze – dr Jadwiga Brzezińska, mgr Lidia Czyż, członkowie – dr Stefan Rostafiński, mgr Michał Pawłowski, mgr Jerzy Waliszewski. Przewodniczący honorowi: doc. dr hab. Władysław Szczepański, prof. dr hab. Henryk Romanowski.

Zespół SHF integruje, inspiruje i promuje działalność naukową historyków farmacji, stwarzając warunki do prezentowania prac naukowych, dba o rozwój zainteresowań historią farmacji, motywuje do działalności w zakresie ochrony

zabytków aptekarskich i dokumentacji źródłowej, utrwalenia tradycji zawodowych, pamięci o zasłużonych farmaceutach i jubileuszach.

W 2004 r. odbyły się 3 zebrania Zespołu SHF, dwa w Warszawie (23 marca oraz 3 listopada 2004) oraz jedno wyjazdowe – wyborcze w Horyńcu Zdroju – 27 maja 2004 r. Na zebraniach tych wygłoszono następujące referaty: 1) doc. dr hab. W. Szczepański – *Historia i znaczenie odkrycia grup krwi*. 2) dr I. Arabas – *Pierwsza na świecie żeńska Apteka Antoniny Leśniewskiej*, 3) mgr L. Czyż – *Aptekarstwo Podkarpackie w II Rzeczypospolitej*. Poza tym na zebraniach Zespołu omawiane były sprawy organizacyjne, przekazywano komunikaty o nowych wydawnictwach, harmonogramie imprez historycznych na 2005, podsumowano imprezy historyczne w 2004 r. Zebranie w Horyńcu – Zdroju 27.05.2004 – było zebraniem sprawozdawczo – wyborczym. Odczytane zostało sprawozdanie z działalności Zespołu za ubiegłą kadencję (2001 – 2004) i dokonano wyborów nowych władz.

W 2004 r. odbyły się następujące imprezy historyczne: 1) XIII Sympozjum Historii Farmacji – Horyniec Zdrój 27–29.05.2004, 2) Konferencja polsko – czeska nt „Farmacja wczoraj i dziś” w Kuks (30.04 – 3.05.2004) 10 referatów, 3) XIX Naukowy Zjazd PTFarm we Wrocławiu 22–24.09.2004 – Sesja Historii Farmacji – 15 referatów i 6 posterów, 4) Sesja naukowa PAN Warszawa – 20.10.2004 nt „Roślinne środki odurzające w XIX – wiecznej nauce polskiej”, 5) Sesja naukowa nt „Z dziejów aptekarstwa Pomorza – Amemus Pomeraniam II 22–23.05.2004, połączona z wycieczką historyczno – krajoznawczą, 6 referatów, organizator Sekcja Szczecińska, 6) Sesja naukowa nt 20. lecia Apteki – Muzeum w Lublinie – 4 referaty, wystawa malarska mgr farm A. Wawrzosek, 6.05.2004 promocja 2 książek historycznych, 7) Sesja naukowa nt 20-lecia Ogrodu Roślin w Ciechanowcu – 26.06.2004 połączona z otwarciem wystawy, 8) Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki nt „Tajemnice dawnych aptek” – maj 2004 – Białystok, 9) Tykocin – wystawa „W prowincjonalnej aptece” – Sekcja Białostocka, 10) Białystok, Pałac Branickich styczeń wystawa – „Aptekarskie zbiory Podlasia”, 11) Sesja nt „Farmaceuci w Powstaniu Wielkopolskim” Poznań 16.02.2004, 12) Sesja nt 50-rocznica śmierci prof. Władysława Szumowskiego (1875–1954) Kraków 11.05.2004, wspólnie z PTHMiF oraz AM, 13) XII Międzynarodowe Forum Fitoterapii nt Produkty lecznicze roślin – 12 listopada 2004 Gdańsk, 14) Wystawa i sesja – Jubileusz Muzeum Historycznego Woli, którego Oddziałem jest obecnie Muzeum Farmacji w Warszawie – 8 listopada 2004, 15) Uroczystość 60-lecia samorządu aptekarskiego – Lublin 23.10.2004, 16) 25.09.2004 – regionalne uroczystości Kosmy i Damiana w Poznaniu, Bydgoszczy i Szczecinie, 17) 50 rocznica Bydgoskiego Oddziału PTFarm.

Zespół otrzymał też zaproszenia na następujące imprezy historyczne zagraniczne:

1) Biennale Niemieckiego Tow. Historii Farmacji – Potsdam 23–26.04.2004, 2) Sympozjum pt. Niemiecko-rosyjskie powiązania w naukach medycznych i przyrodniczych Lipsk 26–28.09.2004 3) II Międzynarodowy Kongres Historii Medycyny Moskwa 14–17.V.2004, 4) Kongres Białoruskiego Tow. Historii Medycyny – Grodno 23–24.09.2004, 5) FIP – Nowy Orlean 4–9.09.2004. Niestety na tych historycznych imprezach zagranicznych nie było żadnego polskiego delegata.

Poszczególne Sekcje wykazują ożywioną działalność, organizując zebrania referatowe, spotkania jubileuszowe i oplatkowe, spotkania z farmaceutami twórcami sztuki. Sekcje zajmują się także propagowaniem etyki i sztuki, w tym poezji, malarstwa i rzeźby, zwłaszcza farmaceutów danego regionu. Prezentują ich twórczość na łamach Biuletynów Izbowych czy prasy lokalnej, organizują wystawy historyczne muzealiów, szerzą zainteresowanie muzealnictwem i kronikarstwem, dziejami aptekarstwa i wybitnych farmaceutów regionu. Sekcje współpracują z Izdami Okręgowymi i NIA w zakresie opracowania referatów historycznych na imprezy samorządu aptekarskiego. Przygotowują materiały do odznaczeń zasłużonych farmaceutów. Propagują idee Słownika Biograficznego. Działalność Sekcji Historii Farmacji postrzegana jest w poszczególnych Oddziałach PTFarm jako bardzo aktywna, skupiająca coraz większą ilość członków i sympatyków. Dzięki temu widoczne jest podtrzymywanie tradycji zawodu, zabezpieczanie dokumentacji i propagowanie osiągnięć farmacji w społeczeństwie.

Należy podkreślić duży wkład historyków farmacji w kształcenie ciągle farmaceutów w zakresie dziejów zawodu i etyki. Odbywa się to przez liczne artykuły popularne w prasie farmaceutycznej, krajowej i regionalnej, przez referaty okolicznościowe, organizacje wystaw i jubileuszy. Szczególną wdzięczność należy się historykom farmacji, którzy wydali książki (ostatnio dr A. Wróbel, doc. A. Magowska, dr Z. Bela, doc. A. Drygas, dr J. Majewski, mgr L. Czyż), redaktorom Biuletynów Izbowych (L. Czyż, D. Moska, S. Rostafiński, M. Pawłowski, J. Murawska, J. Brzezińska) oraz wszystkim, którzy drukowali różne publikacje historyczne.

W 2004 r. ukazało się ok. 200 różnych publikacji historycznych oraz 7 książek: 1) *Farmakopea obozowa i lazaretowa Wojska Koronnego Warszawa 1794*, reprint, wyd. faksymilowe. Wstęp Zbigniew B e l a , Kraków 2004, 2) K. K m i e ć : *Ekslibrisy farmaceutów*, Kraków 2004, 3) A. W r ó b e l , J. G a r b a c z : *Działalność społeczna i artystyczna magister farmacji Aliny Wawrzonek*. Lublin 2004. 4) *Apteka – Muzeum w Lublinie*. Pod red. A. W r ó b e l , Lublin 2004, 5) J. Z. S o z a ń s k i : *Ignacy Łukasiewicz 1822–1882, Życie – dzieło – pamięć*. Gorlice-Bóbrka-Krosno 2004, 6) S. S z a f r a n , K. K m i e ć , I. D y m a r c z y k , A. Z n a m i r o w s k i : *Ignacy Łukasiewicz i jego dzieło w ekslibrisie*, Kraków 2004, 7) *Pamiętnik XIII Sympozjum Historii Farmacji – Horyniec Zdrój*. Pod red. A. M a g o w s k i e j , Rzeszów 2004.

Odnotować można dużą aktywność w zakresie muzealnictwa farmaceutycznego. Muzeum Farmacji w Warszawie zorganizowało sesję nt swej patronki, wystawę z okazji jubileuszu muzeów historycznych Warszawy, oraz wystawę wędrowną, która gościła w Krakowie i Lublinie. Muzeum Farmacji w Lublinie zorganizowało wystawę i sesję naukową z okazji XX-lecia działalności oraz specjalne wydawnictwo książkowe. Muzeum Farmacji w Poznaniu zorganizowało sesję z okazji 15-lecia działalności. Muzeum Farmacji w Krakowie wydało reprint, prowadzi akcję zbiórki funduszy na zakup oryginału obrazu Chełmońskiego „Aptekarz”. Promuje sprzedaż reprodukcji tego obrazu. Dzięki staraniom Sekcji Białostockiej odbyło się przeniesienie zbiorów farmaceutycznych do pałacu Branickich, zorganizowano wystawę „Tajemnice dawnych aptek”, TV nakręciła specjalny film temu poświęcony, a w Muzeum w Tykocie – wystawę „Dawne laboratorium apteczne”. Sekcja Łódzka brała udział w zorganizowaniu w Muzeum Siewierzu ekspozycji aptecznej. Sekcja Bydgoska zorganizowała podstawy Muzeum Farmacji przy Aptece „Pod Łabędziem” w Bydgoszczy. Dział Farmaceutyczny znajduje się w Muzeum miasta Włocławka.

Wielka aktywność farmaceutów – historyków została doceniona w formie licznych odznaczeń. Na wniosek Zespołu zostali odznaczeni w 2004 r.: doc. dr hab. W. Szczepański – tytułem honorowego przewodniczącego Zespołu SHF, doc. dr h. Bazyli Leszczyłowski – tytułem członka honorowego, dr K. Kmieć – medalem Łukaszewicza. Ponadto na wniosek poszczególnych Oddziałów zostali odznaczeni następujący historycy: tytułem członka honorowego PTFarm: dr Daniela Grodzicka (Łódź), dr Jan Majewski (Poznań), dr Anna Pietura (Warszawa), tytułem honorowego prezesa Oddziału PTFarm dr Stefan Rostański (Białystok), prof. D. Moska (Katowice), Medalem Łukaszewicza: prof. Sławoj Kucharski (Poznań), mgr Aleksandra Polak (Kraków), Medalem i odznaką honorową PTFarm – mgr M. Pawłowski (Bydgoszcz), mgr K. Świstun, (Bydgoszcz), dr K. Kuszlik-Jochym (Kraków), Janina Murawska (Olsztyn), mgr S. Frydel (Poznań), Medalem im. Koskowskiego – mgr Irena Kałaur (Białystok), mgr Michał Czapor (Zielona Góra), mgr Lidia Czyż (Rzeszów), Złotym Krzyżem Zasługi – mgr Lidia Czyż (Rzeszów), Złotą Konwalią – przez Pol. Tow. Historii Medycyny i Farmacji – prof. dr hab. Barbara Kuźnicka – na zasługi dla nauk medycyny i farmacji.

W dn. 15 lutego 2004 zmarł dr Teodor Kikta, zasłużony historyk farmacji, szczególnie zasłużony dziejopis przemysłu farmaceutycznego, twórca Muzeum Farmacji w Warszawie.

Jadwiga Brzezińska
Sekcja Historii Farmacji PTFarm.
Kołobrzeg